آموزش

روخوانی قرآن کریم

«سطح یک»

ویژه‌ی کودکان

با تجدید نظر و اضافات

شیخ علی حبیبی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

﴿فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْءَانِ﴾

آنچه می‌توانید از قرآن بخوانید.

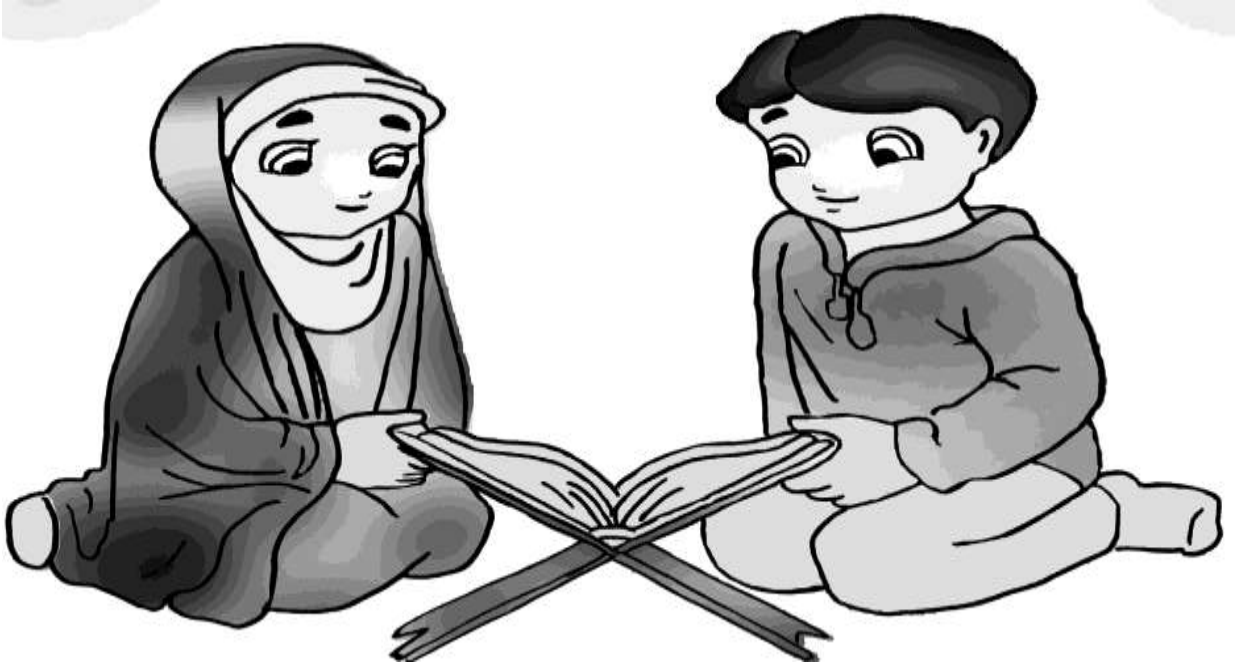

فرمـود پیامبـر ای مسلمـان — هر کس که کند عَمَل به قرآن

قرآن همه عُمر با دل اوست — گُلــزار بهشت منــزل اوسـت

مژده به قرآن‌آموزان عزیز

همه‌ی ما با روخوانی قرآن کریم آشنا هستیم

قرآن‌کریم به‌زبان‌عربی‌است، برای‌اینکه همه بتوانند قرآن‌رادرست‌بخوانند،کلمات‌آن‌را علامت‌گذاری‌کرده‌اند. الفباوعلامت‌های قرآن همانند الفباوعلامت‌های زبان‌فارسی‌است، پس «همه‌ی ما می‌توانیم قرآن را به‌راحتی بخوانیم» به یاد داشته باشید: تنها حروفی خوانده می‌شوند که دارای علامت‌اند و حروفی که علامت ندارند خوانده نمی‌شوند.

فَتحه ـَ

اَسب

سَبَد

یکی از صداهایی که کلمه های فارسی به کمک آن خوانده می‌شود صدای «اَ ـَ» می‌باشد، مانند:

اَبـر - بَـرف - شَـب - نَخ - اَشـک

قَـلَم - نَمَک - دَفـتَر - عَـسَل - خَـبَر

در قرآن هم چنین صدایی « اَ » است که به آن « فَتحه » می‌گویند، مانند:

اَ بَ تَ ثَ جَ حَ خَ دَ ذَ رَ زَ سَ شَ صَ

ضَ طَ ظَ عَ غَ فَ قَ كَ لَ مَ نَ وَ هَ یَ

کلمه‌های زیر را بخش بخش و شمرده بخوانید:

قَ دَ رَ = قَدَرَ فَ عَ لَ = فَعَلَ

عَ بَ دَ = عَبَدَ كَ تَ ب = كَتَبَ

فَ حَ شَ رَ = فَحَشَرَ خَ لَ قَ كَ = خَلَقَكَ

وَ جَ دَ كَ = وَجَدَكَ اَ بَ عَ ثَ = اَبَعَثَ

کلمه‌های زیررا یک‌بار بخش‌بخش و بار دیگر به صورت کلمه و شمرده بخوانید:

خَتَمَ - حَسَدَ - اَمَرَ - مَكَرَ - نَزَلَ - فَعَلَ - قَتَلَ - خَلَقَ - حَشَرَ

سَجَدَ – اَبَقَ - تَرَكَ - حَمَلَ - سَقَرَ - سَكَنَ - رَفَعَ - شَجَرَ – صَدَقَ

عَبَسَ – شَرَعَ - وَقَعَ - سَقَرَ - بَرَزَ - يَدَكَ - اَفَلَ - وَسَقَ - سَلَفَ

فَقَتَلَ - وَجَدَكَ - فَمَكَثَ - وَضَرَبَ - فَقَدَرَ – مَنَعَكَ - فَسَجَدَ - سَالَكَ

فَحَشَرَ - لَذَهَبَ - فَخَرَجَ -مَنَعَكَ - وَسَلَكَ - فَخَلَفَ - وَقَذَفَ - فَجَعَلَ

وَصَدَقَ – عَقَبَةَ - لَبَرَزَ - ظَلَمَكَ - فَجَمَعَ - وَخَسَفَ - فَنَظَرَ - شَجَرَةَ

کَسره ـِـ

دِرَخت

اِستِکان

یکی از صداهایی که کلمه های فارسی به کمک آن خوانده می‌شود صدای «اِ ـِ» می‌باشد، مانند:

اِمشَب - شِکَر - وَرزِش - پِسَر - اِستَخر

قِرمِز - مَنزِل - بِرِنج - گردِش - فِلفِل

در قرآن هم چنین صدایی «اِ» است که به آن «کَسره» می‌گویند؛ مانند:

اِ بِ تِ ثِ جِ حِ خِ دِ ذِ رِ زِ سِ شِ صِ

ضِ طِ ظِ عِ غِ فِ قِ كِ لِ مِ نِ وِ هِ يِ

کلمه‌های زیررا بخش بخش و شمرده بخوانید:

اِ بِ لِ = اِبِل　　مَ لِ كِ = مَلِكِ

رَ حِ مَ = رَحِمَ　　نَ سِ یَ = نَسِیَ

لَ عَ لِ مَ = لَعَلِمَ　　بِ یَ دِ كَ = بِیَدِكَ

فَ صَ لَ تِ = فَصَلَتِ　　حَ سَ نَ ةِ = حَسَنَةِ

کلمه‌های زیررا یک‌بار بخش‌بخش و بار دیگر به صورت کلمه و شمرده بخوانید:

اِرَمَ - شَهِدَ - اَبَتِ - شَهِدَ - عَمِلَ - اَمِنَ - وَلَكِ - مَثَلِ - عَمِیَ

فَلِمَ - یَجِدِ - سَفِهَ – وَرِثَ - فَبِمَ - عَلِمَ - وَرَقِ - اَذِنَ - بَلَدِ

سَمِعَ – حَسِبَ - بَرِقَ - عِوَجَ - فَرِحَ - قَصَصِ - قَمَرِ – كَذِبَ - شَجَرِ

لَنَفِدَ - وَخَسِرَ - وَغَضِبَ - فَفَزِعَ - بِعِصَمِ – شَجَرَةِ - اَخَذَتِ - لَلَبِثَ

بِشَرَرِ - فَعَلِمَ - وَقَعَتِ - اَزِفَتِ - فَصَعِقَ - بَلَغَتِ - تَبِعَكَ - عَشَرَةِ

فَحَمِلَ - بَرَرَةِ- فَحَمِلَ - عَلِمَتِ- بَلَغَنِیَ-كَلِمَةِ - فَصَلَتِ - حَسَنَةِ

ضمّه ـُـ

اُردک

بُلبُل

یکی از صداهایی که کلمه های فارسی به کمک آن خوانده می‌شود صدای «اُ ـُ» می‌باشد، مانند:

اُتاق - سُرخ - گُـل - خُـشک - اُجـاق

دُشمَن - دُرُست - سُنبُل - شُتُر - مُحکَم

در قرآن هم چنین صدایی « اُ » است که به آن « ضَمه » می‌گویند؛ مانند:

اُ بُ تُ ثُ جُ حُ خُ دُ ذُ رُ زُ سُ شُ صُ

ضُ طُ ظُ عُ غُ فُ قُ كُ لُ مُ نُ وُ هُ یُ

کلمه‌های زیر را بخش بخش و شمرده بخوانید:

قُ تِ لَ = قُتِلَ سُ بُ لِ = سُبُلِ

خُ لِ قَ = خُلِقَ حَ سُ نَ = حَسُنَ

فَ طُ بِ عَ = فَطُبِعَ اَ عِ ظُ كَ = اَعِظُكَ

فُ تِ حَ تِ = فُتِحَتِ فَ قُ تِ لَ = فَقُتِلَ

کلمه‌های زیررا یک‌بار بخش‌بخش و بار دیگر به صورت کلمه و شمرده بخوانید:

نُبِذَ - حُبُكِ - زَبَدُ - تَجِدُ - قُدِرَ - هُدِىَ - اَحَدُ - رُسُلُ - كَبُرَ

اُذُنَ – نُرِىَ - كُتُبِ - يَعِظُ - اُفِكَ - فُتِحَ - اَجِدُ - جُعِلَ - اُذِنَ

يَعِدُ – تَصِفُ - نُفِخَ - قُتِلَ - تَصِلُ - نَعِدُ - ضَعُفَ - ظُلِمَ - تَذَرُ

فَرُفِعَ - وَيَرِثُ - فَبُهِتَ - لَاَجِدُ - عُمُرِكَ - اَتَذَرُ - عُنُقِكَ - بَصَرُكَ

وَجُمِعَ - فَكَبُرَ - لَنُبِذَ - فُتِحَتِ - رُسُلِكَ - لَقُضِىَ - عَضُدَكَ - فَطُبِعَ

نَصَرَكُمُ - سَنَسِمُ - اَحَدَهُمُ - وَحُمِلَتِ – هُمَزَةٍ – فَبَصَرُكَ - يَعِدُكُمُ

تمرین منزل

قرآن آموزان عزیز: برای این‌که بتوانید کلمات دارای علامت های آموزش داده شده را بخوانید، تمرین‌های زیر را انجام دهید.

روی یک صفحه از قرآن تمرین کنید، تنها حروفی را بخوانید که دارای علامت‌های آموزش داده باشد. به یاری خداوند با علامت‌های دیگر نیز آشنا خواهیم شد.

از افرادی که قرآن خواندن را بلداند بخواهید تا به خواندن شما گوش دهند و اشکال‌های شما را برطرف کنند.

* * * * * * * * *

قالَ رَسولُ الله صلی الله علیه و آله: ما مِن مُؤمِنٍ ... اِلّا وَ لِلّهِ عَلَیهِ حَقٌّ واجِبٌ اَن یَتَعَلَّمَ مِنَ القُرآنِ

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرموده‌اند: هیچ مؤمنی نیست مگر اینکه خداوند بر او حق واجبی دارد که باید (به اندازهٔ توانش) قرآن را بیاموزد

فتحه‌ی کشیده ـــــ اَ

آب

اَنـار

یکی از صداهایی که کلمه های فارسی به کمک آن خوانده می‌شود صدای « آ ـ ا » می‌باشد، مانند:

آزاد - نـان - بَرادَر - تاب - آبـان
باران - بازار - خُراسان - سارا - بادام

در قرآن هم‌چنین صدایی است که به آن « **صدای کشیده ی فتحه** » می گویند،برای اینکه از « ا » ناخوانا تمیز داده شود، قبل از آن فتحه‌ی ایستاده « -ٰ » قرار داده‌اند؛مانند:

ءٰا بٰا تٰا ثٰا جٰا حٰا خٰا دٰا ذٰا رٰا زٰا سٰا شٰا صٰا

ضٰا طٰا ظٰا عٰا غٰا فٰا قٰا کٰا لٰا مٰا نٰا وٰا هٰا یٰا

دربعضی ازکلمات،شکل الف‌صدای کشیده‌ی فتحه نوشته نشده در این صورت،فتحه‌ی ایستاده «-ٰ-»، نشانه‌ی صدای کشیده‌ی فتحه است؛مانند:

ءٰ بٰ تٰ ثٰ جٰ حٰ خٰ دٰ ذٰ رٰ زٰ سٰ شٰ صٰ

ضٰ طٰ ظٰ عٰ غٰ فٰ قٰ کٰ لٰ مٰ نٰ وٰ هٰ یٰ

کلمه‌های زیر را بخش بخش و شمرده بخوانید:

مٰا لَ هٰا = مٰالَهٰا

تَ خٰا فٰا = تَخٰافٰا

مَ مٰا تِ = مَمٰاتِ

مٰا کٰا نَ = مٰاکٰانَ

اِ لٰ هُ = اِلٰهُ

ذٰ لِ کَ = ذٰلِکَ

مَ اٰ بِ = مَاٰبِ

اٰ یٰا تِ = اٰیٰاتِ

مَ شٰا رِ قُ = مَشٰارِقُ

حُ جُ رٰا تِ = حُجُرٰاتِ

کَ ذٰ لِ کَ = کَذٰلِکَ

فَ ذٰ نِ کَ = فَذٰنِکَ

جَ نٰا حَ کَ = جَنٰاحَکَ

وَ عَ دَ نٰا = وَعَدَنٰا

کلمه‌های زیررا یک‌بار بخش‌بخش و بار دیگر به صورت کلمه و شمرده بخوانید:

خٰافَ - رٰانَ - ضٰاقَ - قٰالَ - طٰابَ - مٰاذٰا - فَاِذٰا - دَحٰاهٰا

خٰاتَمَ - اٰیٰاتِ - حٰارَبَ - اَرٰادٰا - هٰذٰانِ - رَاٰكَ - اِلٰهَكَ - قِیٰمَةِ

اٰذَنَ - مُقٰامَ - غٰالِبَ - ظٰاهِرُ - خٰالِكَ - اَصٰابَ – فَطٰالَ - یُرٰادُ

ثَلاٰثَةَ - صَلَوٰاتُ – نَمٰارِقُ - عٰالِیَـهٰا - قٰانِتٰاتُ - عِبٰادِنٰا - لاٰغٰالِـبَ

سٰافِلَـهٰا - بِجٰانِبِ - اٰیٰاتِنٰا – یُضٰاعَفُ - ثَمَرٰاتِ - قٰاصِرٰاتُ – ذٰلِكُمٰا

كٰانَ مِزٰاجُهٰا-فَنٰادٰاهُمٰا- اٰثٰارِهِمٰا - مٰا لاٰطٰاقَةَ لَنٰا- بِضٰاعَتُنٰا - نُدٰاوِلُهٰا

تمرین منزل

قرآن آموزان عزیز: برای این‌که بتوانید کلمات دارای علامت های آموزش داده شده را بخوانید، تمرین‌های زیر را انجام دهید.

روی یک صفحه از قرآن تمرین کنید، تنها حروفی را بخوانید که دارای علامت‌های آموزش داده باشد. به یاری خداوند با علامت‌های دیگر نیز آشنا خواهیم شد.

از افرادی که قرآن خواندن را بلداند بخواهید تا به خواندن شما گوش دهند و اشکال‌های شما را برطرف کنند.

* * * * * * * * *

قالَ رَسولُ الله صَلَّى اللهُ عَلَيهِ وَآلِهِ : نَوِّروا بُيوتَكُم بِتِلاوَةِ القُرآنِ

پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيهِ وَآلِهِ فرموده‌اند: خانه‌هایتان را با تلاوت قرآن نورانی کنید،

کسره ی کشیده ـِ ی

ایران

سیب، سینی

یکی از صداهایی که کلمه های فارسی به کمک آن خوانده می‌شود صدای «ایـ-یـ-ی» می‌باشد، مانند:

ایمان - فیل - بازی - میخ - ایلام
بَسیجی - زیبا - شیرین - بینا - زَمینی

درقرآن‌هم‌چنین صدایی است که به‌آن« **صدای‌کشیده‌ی‌کسره** »می‌گویند، برای اینکه از« ی » ناخوانا، تمیز داده شود،قبل‌ازآن کسره‌ی ایستاده«-ِیـ ،-ِی » قرار داده‌اند؛مانند:

اِی بِی تِی ثِی جِی حِی خِی دِی ذِی رِی زِی سِی شِی صِی

ضِی طِی ظِی عِی غِی فِی قِی کِی لِی مِی نِی وِی هِی یِی

کلمه‌های زیر را بخش بخش و شمرده بخوانید:

یُ عِیـ دُ = یُعِیدُ رُ سُـ لِی = رُسُلِی

اِیـ مٰا نُ = اِیمٰانُ فِی دِیـ نِ = فِی دِین

سَـ فِیـ هُ نٰا = سَفِیهُنٰا مَـ دِیـ نِیـ نَ = مَدِینِین

فٰا کِ هِی نَ = فٰاکِهِینَ اَ بٰا رِی قَ = اَبٰارِیقَ

کلمه‌های زیررا یک‌بار بخش‌بخش و بار دیگر به صورت کلمه و شمرده بخوانید:

رُسُلی- یُرِیدُ - حَدِیدَ - اُنِیبُ - کَرِیمُ- نُسُکِی - یَضِیقُ - عَمَلِی

قَمِیصِی - سِنِینَ - سِینِینَ - سَبِیلِی - غَنَمِی - یَتِیمَ - عِبَادِی - یُصِیبُ

اَبَابِیلَ - اَرَادَنِی - شَیَاطِینُ - ءَاخِذِینَ - لِحَیَاتِی - اَسَاطِیرُ - فَکِهِین

فَطَرَنِی - مَدِینِینَ - خَلَقَنِی- فَرِحِینَ - مَدِینَةِ - سَیُصِیبُ - سَنُعِیدُهَا

فِی جِیدِهَا - فَنَسِیتَهَا - جَعَلَنِی - سَتَجِدُنِی - خَالِدِینَ فِیهَا - فِی ءَاذَانِنَا

لَاشِیَةَ فِیهَا - فِی مَنَامِهَا - صَارِمِینَ - مُسَافِحِینَ - بِخَازِنِین - بِیَمِینِكَ

ضمّه ی کشیده ـــُو

خُروس

او

یکی از صداهایی که کلمه های فارسی به کمک آن خوانده می‌شود صدای «او ـ و» می‌باشد، مانند:

توپ - بازو - دوست - دارو - توت

طوطی - آلو - پَرَستو - اَبـرو - قوری

درقرآن هم چنین صدایی است که به‌آن« **صدای‌کشیده‌ی‌ضمه** »می‌گویند، برای اینکه از « و » ناخوانا، تمیز داده شود،قبل‌ازآن علامت ضمه «-ُو » قرار داده‌اند؛مانند:

اُو بُو تُو ثُو جُو حُو خُو دُو ذُو رُو زُو سُو شُو صُو

ضُو طُو ظُو عُو غُو فُو قُو کُو لُو مُو نُو وُو هُو یُو

کلمه‌های زیر را بخش بخش و شمرده بخوانید:

رَ سُو لُ = رَسُولُ یُو فُو نَ = یُوفُونَ

اُو ذِیـ نٰا = اُوذِینٰا نُو حیـ هٰا = نُوحیهٰا

یُو قِ نُو نَ = یُوقِنُون یَـ قُو لُو نَ = یَقُولُونَ

ذَ بَـ حُو هٰا = ذَبَحُوهٰا ظٰا لِـ مُو نَ = ظٰالِمُونَ

کلمه‌های زیررا یک‌بار بخش‌بخش و بار دیگر به صورت کلمه و شمرده بخوانید:

اَقُولُ-اُوتِیَ -قُلُوبُ -خُذُوهُ -نُودِیَ- ثَمُودُ - اٰتُونِی- اُجُورَ - یُوعَظُ

خٰافُونِ - اَبُوكِ - رُوحِنٰا - هٰارُونَ -صُدُورِ - یُوحُونَ-تُورُونَ-كُنُوزِ

قٰارُونَ - یَقُولُ - یَكُونُ – بُطُو نِ - اَقُومَ - وُجُوهُ – تَكُونَ - یُوقِنُونَ

یُوعَدُونَ - قٰادِرُونَ - تُو قِدُونَ - فَكِیدُو نِی- تُوعَدُونَ - كٰالِحُونَ

یَنٰالُونَ - فَعَقَرُوهٰا - فَذَبَحُوهٰا - فَشٰارِبُونَ - حُوتَهُمٰا - لَكٰاذِبُونَ

یُخٰادِعُونَ - یُبٰایِعُونَكَ - لٰایَتُوبُونَ - اَتجٰادِلُونَنِی - فِیهٰا خٰالِدُونَ

تمرین منزل

قرآن آموزان عزیز: برای این‌که بتوانید کلمات دارای علامت های آموزش داده شده را بخوانید، تمرین‌های زیر را انجام دهید.

روی یک صفحه از قرآن تمرین کنید، تنها حروفی را بخوانید که دارای علامت‌های آموزش داده باشد. به یاری خداوند با علامت‌های دیگر نیز آشنا خواهیم شد.

از افرادی که قرآن خواندن را بلداند بخواهید تا به خواندن شما گوش دهند و اشکال‌های شما را برطرف کنند.

* * * * * * * * *

قالَ رَسولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ : اَفضَلُ العِبادَةِ قِراءَةُ القُرآنِ.

پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فرموده‌اند: برترین عبادت‌ها، قرائت قرآن است».

سکون ـْـ

دَست

بَبر

در زبان فارسی حروفی داریم که هیچ یک از صداهای «َ ِ ُ آ ـ ای ـ او»را ندارند و به کمک حرف صدا دار قبل از خود خوانده می شوند؛ مانند:

آب - چَمَن - چشم - اُردَک - لَک لَک

سَبز - دُکتُر - دَشت - بَهمَن - پَرچَم

در قرآن هم چنین حرفی می‌باشد که به آن حرف ساکن می گویند؛ مانند:

مَن - اِن - قُم - لَن - مِن - قُل - هَل - اِذ - کُن

کَم - ذُق - قَد - هُم - سَل - تُب - دَع - خُذ

برای این‌که باحروف ناخوانا، تمیز داده شوند با علامت سکون«-ْ-» نشان داده شده است.که به کمک حرف صدادار قبل از خود به یک بخش خوانده می‌شود؛ مانند:

مَنْ - اِنْ - قُمْ - لَنْ - مِنْ - قُلْ - هَلْ - اِذْ - کُنْ

ذَرْ - کَمْ - ذُقْ - قَدْ - هُمْ - سَلْ - تُبْ - دَعْ - خُذْ

کلمه‌های زیررا یک‌بار بخش‌بخش و بار دیگر به صورت کلمه و شمرده بخوانید:

يَـ لِدْ = يَلِدْ مِنْ كَ = مِنْكَ

اَعْ هَدْ = اَعْهَدْ كُنْ تُمْ = كُنْتُمْ

يَغْ فِرْ = يَغْفِرْ نُخْ رِجْ = نُخْرِجْ

اَعْ تَدْ نٰا = اَعْتَدْنٰا كَيْ دَ هُمْ = كَيْدَهُمْ

يَمْ سَسْ نِي = يَمْسَسْنِي اُحْ ضِ رَتْ = اُحْضِرَتْ

يَعْ بُ دُو نَ = يَعْبُدُونَ اَصْ وٰا تُ كُمْ = اَصْوٰاتُكُمْ

کلمه‌های زیر را یک بار بخش بخش و بار دیگر به صورت کلمه و شمرده بخوانید:

اَسْلِمْ - خِفْتُمْ - تُشْمِتْ - عَنْهُمْ - مِنْكُمْ – اَبْصِرْ – يُصْلِحْ - قَوْمِى

صَدَدْتُمْ - اَمِنْتُمْ - يُشْرِكْنَ - قَبْلَكُمْ – كَفَرْتُمْ - اَسَأْتُمْ - عَلِمْتُمْ

وَضَعَتْهَا – وَضَعْتُهَا – يَسْتَعْفِفْنَ - يَخْلُقُونَ – يُخْلَقُونَ - فَيَظْلَلْنَ

رَزَقْنَاهُمْ - اَمْوَالُهُمْ - اَكْثَرَهُمْ - يَجْتَنِبُونَ - اَسْتَخْلِصْهُ - اَعْجَبَتْكُمْ

اَخْلَصْنَاهُمْ - مُذَبْذَبِينَ - خَلَفْتُمُونِى – فَاَخْلَفْتُكُمْ - اَلْسِنَتُهُمْ

فَيُدْهِنُونَ - تَسْتَتِرُونَ - فَيُسْحِتَكُمْ - اَمْدَدْنَاكُمْ - اِذْ اَعْجَبَتْكُمْ

آیه‌های زیر را یک بار بخش بخش و بار دیگر به صورت کلمه کلمه و شمرده بخوانید.

نَحْنُ اَقْرَبُ اِلَيْهِ مِنْكُمْ وَلٰكِنْ لاٰ تُبْصِرُونَ — وَقِيلَ لَهُمْ اَيْنَ مٰا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ

اِذْهَبْ اَنْتَ وَاَخُوكَ بِاٰيٰاتِي وَلاٰ تَنِيٰا فِي ذِكْرِي — لَنٰا اَعْمٰالُنٰا وَلَكُمْ اَعْمٰالُكُمْ

يَصْلِحْ لَكُمْ اَعْمٰالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ — قٰالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمْ اِذْ تَدْعُونَ

مِنْهٰا خَلَقْنٰاكُمْ وَفِيهٰا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهٰا نُخْرِجُكُمْ — يَعْلَمُ مٰا تُبْدُونَ وَمٰا تَكْتُمُونَ

يُرِيدُ اَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ اَرْضِكُمْ فَمٰاذٰا تَاْمُرُونَ — وَلَقَدْ اَرْسَلْنٰا فِيهِمْ مُنْذِرِينَ

قٰالَ فِيهٰا تَحْيَوْنَ وَفِيهٰا تَمُوتُونَ وَمِنْهٰا تُخْرَجُونَ — هَيْهٰاتَ هَيْهٰاتَ لِمٰا تُوعَدُونَ

اِنْ اَحْسَنْتُمْ اَحْسَنْتُمْ لِاَنْفُسِكُمْ وَاِنْ اَسَاْتُمْ فَلَهٰا — لِمَ تَقُولُونَ مٰا لاٰ تَفْعَلُونَ

وَلَهُمْ فِيهٰا مَنٰافِعُ وَمَشٰارِبُ اَفَلاٰ يَشْكُرُونَ — فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيٰامُ شَهْرَيْنِ مُتَتٰابِعَيْنِ

تمرین منزل

قرآن آموزان عزیز: برای این‌که بتوانید کلمات دارای علامت های آموزش داده شده را بخوانید، تمرین‌های زیر را انجام دهید.

روی یک صفحه از قرآن تمرین کنید، تنها حروفی را بخوانید که دارای علامت‌های آموزش داده باشد. به یاری خداوند با علامت‌های دیگر نیز آشنا خواهیم شد.

از افرادی که قرآن خواندن را بلداند بخواهید تا به خواندن شما گوش دهند و اشکال‌های شما را برطرف کنند.

* * * * * * * * *

قالَ رَسولُ اللهِ صلی الله علیه و آله : خَیرُکُم مَن تَعَلَّمَ القُرآنَ وَ عَلَّمَهُ.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرموده‌اند: برترین شما کسی است که قرآن را یاد بگیرد وآموزش دهد.

تشدید ـــّـــ

نقّاش

نجّار

در فارسی به کلمه هایی بر می خوریم که حرفی یک بار نوشته شده ولی دو بار خوانده می شود؛ مانند:

بَنّا - قَنّاد - مُعَلّم - قَصّاب - عَکّاس

بَرّه - ذُرَّت - کَفّاش - دقّت - اَرّه

در قرآن هم چنین علامتی« ّ »است که به آن « **تشدید** » می‌گویندو مانند فارسی روی هر حرفی باشد دو بار خوانده می‌شود. یک بار به صورت ساکن و بار دیگر با همان صدایی که آن حرف دارد،هنگام خواندن نبایدآنها فاصله باشد؛ مانند:

رَبْ بَّ = رَبَّ

صَلْ لِّ = صَلِّ

حَقْ قُّ = حَقُّ

اِلْ لّا = اِلّا

اِنْ نَّ = اِنَّ

کلمه‌های زیر، یک بار جدا جدا و بار دیگر باهم نوشته شده آنها را بخش بخش و شمرده بخوانید:

مَدْ دَ = مَدَّ

اِنْ نَ = اِنَّ

ثُمْ مَ = ثُمَّ

مَسْ سَ = مَسَّ

اَيْ يُ هٰا = اَيُّهٰا

فَ ثَمْ مَ = فَثَمَّ

رَبْ بَ كَ = رَبَّكَ

لِ حُبْ بِ = لِحُبِّ

جَ هَنْ نَ مَ = جَهَنَّمَ

فَصْ صَلْ نٰا هُ = فَصَّلْنٰاهُ

يَصْ صَعْ عَ دُ = يَصَّعَّدُ

مَتْ تَعْ نٰا هُمْ = مَتَّعْنٰاهُمْ

کلمه‌های زیر را یک‌بار بخش بخش و بار دیگر به صورت کلمه و شمرده بخوانید:

لِحُبِّ - يُضِلُّ - صَدَّهٰا - ظِلُّهٰا - يَدُعُّ - سِتَّةِ - تَخَلَّتْ - فَصَلِّ

مُدَّبِّرُ - رَبَّيٰانِى - اِيمٰانُهُنَّ - طَوّٰافُونَ - مُقَرَّبِينَ - اَضَلَّنِى - يَصَّعَّدُ

عِلِّيُّونَ - عِلِّيِّينَ - ذُرِّيَّتَهٰا - رَبّٰانِيِّينَ - مُقَرَّنِينَ - تَحِيَّتُهُمْ - صَرَّفْنٰاهُ

تَتَّخِذُوهُ - سَخَّرْنٰاهٰا - يُسَبِّحْنَ - يَشَّقَّقُ - يَتَخَلَّفَكُمْ - نَضّٰاخَتٰانِ

سَمّٰاعُونَ - يَتَسَلَّلُونَ - لِيَذَّكَّرَ - جَهَنَّمَ - لِلْمُطَفِّفِينَ - لَفِى عِلِّيِّينَ

وَمِنْ ذُرِّيَّتِى - لَيَقُولُنَّ - لِرَبِّهٰا وَحُقَّتْ - فَصَلِّ لِرَبِّكَ - ثُمَّ اَغْرَقْنٰا

آیه های زیر را یک بار بخش بخش و بار دیگر به صورت کلمه کلمه و شمرده بخوانید.

اَفَمَنْ یخْلُقُ کَمَنْ لَا یَخْلُقُ اَفَلَا تَذَکَّرُونَ قُلْ اِنَّ صَلَاتِی وَنُسُکِی وَمَحْیَایَ وَمَمَاتِی لِلّٰهِ

وَرَبُّكَ یَعْلَمُ مَا تُکِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا یُعْلِنُونَ فَاِنَّمَا یَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لَعَلَّهُمْ یَتَذَکَّرُونَ

لَاَمْلَاَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكَ وَمِمَّنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ اَجْمَعِینَ وَتَجْعَلُونَ رِزْقَکُمْ اَنَّکُمْ تُکَذِّبُونَ

ثُمَّ بَعَثْنَاکُمْ مِنْ بَعْدِ مَوْتِکُمْ لَعَلَّکُمْ تَشْکُرُونَ نَحْنُ خَلَقْنَاکُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ

وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّکُمْ وَلَنَا اَعْمَالُنَا وَلَکُمْ اَعْمَالُکُمْ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ

وَاِنَّ رَبَّكَ لَیَعْلَمُ مَا تُکِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا یُعْلِنُونَ ذٰلِكَ جَزَیْنَاهُمْ بِبَغْیِهِمْ وَاِنَّا لَصَادِقُونَ

اَفَبِعَذَابِنَا یَسْتَعْجِلُونَ اَفَرَاَیْتَ اِنْ مَتَّعْنَاهُمْ سِنِینَ-فَاِنَّمَا یَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لَعَلَّهُمْ یَتَذَکَّرُونَ

تمرین منزل

قرآن آموزان عزیز: برای این‌که بتوانید کلمات دارای علامت های آموزش داده شده را بخوانید، تمرین‌های زیر را انجام دهید.

روی یک صفحه از قرآن تمرین کنید، تنها حروفی را بخوانید که دارای علامت‌های آموزش داده باشد. به یاری خداوند با علامت‌های دیگر نیز آشنا خواهیم شد.

از افرادی که قرآن خواندن را بلداند بخواهید تا به خواندن شما گوش دهند و اشکال‌های شما را برطرف کنند.

* * * * * * * * *

قالَ الصادق علیه‌السلام : اِذا قُرِاَ عِندَکَ القُرآنُ وَجَبَ عَلَیکَ الاِنصاتُ وَ الاِستِماعُ

امام صادق فرموده‌اند: هنگامی که نزد شما قرآن خوانده می‌شود واجب است برشما که ساکت شوید وگوش فرا دهید.

علامت مدّ ـــ

در درس های گذشته با صداهای کشیده ی « ـــا ـــی ـــو » آشنا شدیم؛ زمان تلفظ صداهای کشیده، دو برابر زمان تلفظ صداهای کوتاه می باشد؛مانند:

ءاتُونِی- حَیاتِی- نُوحِیها

بعضی وقت ها، باید صداهای کشیده ی«ـــا ـــی ـــو» را بیشتر از حالت معمولی کشید، در این صورت برای راهنمایی ما در قرآن، علامتی به این شکل «ـــ» روی صداهای کشیده قرار داده اند.

نام این شکل« ـــ » علامت مد است.

کلمه‌های زیر یک بار بدون علامت مد و بار دیگر با علامت مد نوشته شده، آنها را به صورت شمرده بخوانید.

جاءَ	.....	با کشش بیشتر	..... جآءَ
جِیءَ	.....	با کشش بیشتر	..... جِیءَ
سُوءُ	.....	با کشش بیشتر	..... سُوءُ

کلمه‌های زیر، یک بار جدا جدا و بار دیگر باهم نوشته شده آنها را بخش بخش و شمرده بخوانید:

يَ شَآ ءُ = يَشَآءُ

رَآدْ دُ كَ = رَآدُّكَ

يُ ضِيٓ ءُ = يُضِيٓءُ

ضَآلْ لِي نَ = ضَآلِّينَ

بِ ضَآرْ رِ هِمْ = بِضَآرِّهِمْ

فِيٓ اَيْ دِي هِمْ = فِيٓ اَيْدِيهِمْ

کلمه‌های زیر را یک‌بار بخش بخش و بار دیگر به صورت کلمه و شمرده بخوانید:

دُعٰٓاءُ - مٰٓا اَنۡتُمۡ - وَرٰٓاءَ - یُشٰٓاقِّ - فِیۡٓ اَمۡرِی - تَفِیۡٓءَ - بَیۡضٰٓاءَ - ءٰٓالۡاٰنَ

فُقَرٰٓاءِ - لَاۤ اُحِبُّ - حٰٓاجَّ - لَاۤ اَعۡبُدُ - دِمٰٓاءَکُمۡ - مٰٓا اَهۡلَکۡنٰا - فِیۡٓ اَیۡدِیۡهِمۡ

اَلۡحَآقَّةُ – غِطٰٓاءَکَ - بِضٰٓارِّهِمۡ - مٰٓا اَشۡرَکۡتُمۡ - حُنَفٰٓاءَ - وَلَاۤ ءٰٓامِّیۡنَ - حٰٓافِّیۡنَ

رَبَّنٰٓا اِنَّنٰا - لَضٰٓالُّوۡنَ - مُدۡهٰٓامَّتٰانِ - عُلَمٰٓاءُ - لَاۤ اَمۡلِکُ - یُحٰٓادُّوۡنَ - فَلَاۤ اُقۡسِمُ

فِیۡٓ اَمۡوٰالِهِمۡ - یُشٰٓاقِّ - اِنَّاۤ اَوۡحَیۡنٰٓا اِلَیۡکَ - یَهۡدِیۡٓ اِلَیۡهِ – لِیُحٰٓاجُّوۡکُمۡ

اِذَاۤ اَرَدۡنٰٓا اَنۡ نُّهۡلِکَ - سَتَجِدُنِیۡٓ اِنۡ شَآءَ - لَعَلِّیۡٓ اٰتِیۡکُمۡ - بَلَوۡنٰٓا اَصۡحٰابَ

آیه‌های زیررایک‌باربخش بخش وباردیگر به‌صورت کلمه کلمه وشمرده بخوانید

يُضِلُّ مَنْ يَشَآءُ وَيَهْدِىٓ اِلَيْهِ مَنْ اَنَابَ

فَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَآءُ

كَذٰلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ اَنْبَآءِ مٰا قَدْ سَبَقَ

قٰالَ رَبِّىٓ اَعْلَمُ بِمٰا تَعْمَلُونَ

رَبَّنٰآ اَخْرِجْنٰا مِنْهٰا فَاِنْ عُدْنٰا فَاِنّٰا ظٰالِمُونَ

وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مٰا يَشَآءُ وَيَخْتٰارُ

وَلَوْ شٰآءَ رَبُّكَ مٰا فَعَلُوهُ فَذَرْهُمْ وَ مٰا يَفْتَرُونَ

قٰالَ رَبِّ اِنِّىٓ اَخٰافُ اَنْ يُكَذِّبُونِ

فَلَمّٰا جٰآءَهُمْ بِاٰيٰاتِنٰآ اِذٰا هُمْ مِنْهٰا يَضْحَكُونَ

اِنِّىٓ اُرِيدُ اَنْ تَبُوٓءَ بِاِثْمِى وَاِثْمِكَ

وَمٰا تَنْقِمُ مِنّٰآ اِلّٰآ اَنْ اٰمَنّٰا بِاٰيٰاتِ رَبِّنٰا لَمّٰا جٰآءَتْنٰا

بَلْ وَجَدْنٰآ اٰبٰآءَنٰا كَذٰلِكَ يَفْعَلُونَ

يُعَذِّبُ مَنْ يَشٰآءُ وَيَرْحَمُ مَنْ يَشٰآءُ وَاِلَيْهِ تُقْلَبُونَ

فَاِنْ حٰآجُّوكَ فَقُلْ اَسْلَمْتُ وَجْهِىَ لِلّٰهِ

تمرین منزل

قرآن آموزان عزیز: برای این‌که بتوانید کلمات دارای علامت های آموزش داده شده را بخوانید، تمرین‌های زیر را انجام دهید.

روی یک صفحه از قرآن تمرین کنید، تنها حروفی را بخوانید که دارای علامت‌های آموزش داده باشد. به یاری خداوند با علامت‌های دیگر نیز آشنا خواهیم شد.

از افرادی که قرآن خواندن را بلداند بخواهید تا به خواندن شما گوش دهند و اشکال‌های شما را برطرف کنند.

* * * * * * * * *

قالَ الصادق علیه‌السلام: لِكُلِّ شَيءٍ رَبيعٌ وَرَبيعُ القُرآنِ شَهرُ رَمَضان

امام صادق فرموده‌اند: باری هر چیزی بهاری است و بهارقرآن ماه رمضان است.

تنوین ـً ـٍ ـٌ

در درس های گذشته با خواندن این کلمه ها آشنا شدید:

کِتـٰابَ - کِتـٰابِ - کِتـٰابُ

در زبان عرب، در هنگام خواندن بعضی از کلمه ها، در آخر آن ها نون ساکنِ اضافی آورده می شود؛ مانند

کِتـٰابَنْ - کِتـٰابِنْ - کِتـٰابُنْ

برای این که این نون اضافی، با نون اصلی کلمه اشتباه نشود، آن را نمی نویسند و به جای آن علامت صدایِ حرف قبلی را تکرار می کنند؛ مانند:

کِتـٰابًا - کِتـٰابٍ - کِتـٰابٌ

نام این علامت ها« ـً ـٍ ـٌ »، « تنوین » است.

تنوین: نون ساکنی است که نوشته نشده ولی خوانده می شود و نشانه‌ی آن تکرار علامت صدای حرف می باشد.

تنوین بر سه قسم است:

۱. **تنوین فتحه:** «ـَ + نْ = ـً» ، مانند: رَحْمَةً = رَحْمَةَنْ

۲. **تنوین کسره:** «ـِ + نْ = ـٍ» ، مانند: رَحْمَةٍ = رَحْمَةِنْ

۳. **تنوین ضمّه:** «ـُ + نْ = ـٌ» ، مانند: رَحْمَةٌ = رَحْمَةُنْ

یادسپاری: بعضی وقت‌ها بعد از علامت تنوین فتحه «ـً» یکی از دو حرف « ا – ی » می‌آید که هیچ‌گونه علامتی ندارند و خوانده نمی‌شوند؛ مانند:

قَوْمًا - اَمْرًا - حَقًّا - يُسْرًا - يَوْمًا - هُدًى - ضُحًى - مَوْلًى - اَذًى - طُوًى

حَبًّا - مُلْكًا – مَكْرًا - لَيْلًا - بَعْضًا - سُدًى - طَوِيلًا - سُوًى – ضَلالًا - عَمًى

کلمه‌های زیر را یک‌بار بخش بخش و بار دیگر به صورت کلمه و شمرده بخوانید:

اَنهٰارًا - رَسُولٌ - عَظِیمٍ - کَثِیرًا - مَرَّةٍ – فِتْنَةٌ -عِظٰامًا - رِجٰالٌ – جَزٰآء

اَعْنٰابٍ - اُمَّةٍ - هَیِّنًا – بُهْتٰانٌ - اٰلِهَةً - نِسٰآءً - رَحْمَةً - مُسَمًّی – نَضْرَةً

اَحْیٰآءً - بِضٰاعَةً - مُصَفًّی - جٰارِیَةٌ - جُفٰآءً - مُفْتَرًی – مَرَّةً - بِقِیعَةٍ

فِی ضَلٰالٍ - مَوْعِظَةٌ - مُطَهَّرَةٍ- مُسْتَقَرًّا - قَیِّمَةٌ - مُمَزَّقٍ – وٰازِرَةً - سَیّٰارَةٌ

صٰآفّٰاتٍ - غٰاشِیَةٌ - اَجْنِحَةٍ قَمْطَرِیرًا - مَعْرُوفَةٌ - زُجٰاجَةٍ – اِسْتِکْبٰارًا

مَعْدُودَةٍ - - مُلْتَحَدًا - مُسْتَبْشِرَةٌ – مُتَفَرِّقَةٍ - مُتَجٰاوِرٰاتٌ - لٰا شَرْقِیَّةٍ

آیه‌های زیررایک باربخش بخش وباردیگر به‌صورت کلمه کلمه وشمرده بخوانید

لَهَا سَبْعَةُ اَبْوَابٍ لِكُلِّ بَابٍ مِنْهُمْ جُزْءٌ مَقْسُومٌ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ فِتْنَةً اَتَصْبِرُونَ

خَالِدِينَ فِيهَا اَبَدًا لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِذَّابًا

وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلَالُهَا وَذُلِّلَتْ قُطُوفُهَا تَذْلِيلًا وَلَا رَطْبٍ وَلَا يَابِسٍ اِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ

وَيُسْقَوْنَ فِيهَا كَاْسًا كَانَ مِزَاجُهَا زَنْجَبِيلًا عَالِيَهُمْ ثِيَابُ سُنْدُسٍ خُضْرٌ وَاِسْتَبْرَقٌ

وَمَا اَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ اِلَّا وَلَهَا كِتَابٌ مَعْلُومٌ فَاِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ اِنِّي بَرِيٓءٌ مِمَّا تَعْمَلُونَ

اِنِّي اَخَافُ اِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ اِنَّا نَخَافُ مِنْ رَبِّنَا يَوْمًا عَبُوسًا قَمْطَرِيرًا

مَا نَنْسَخْ مِنْ اٰيَةٍ اَوْ نُنْسِهَا نَاْتِ بِخَيْرٍ مِنْهَا اَوْ مِثْلِهَا وَبَرًّا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ يَكُنْ جَبَّارًا عَصِيًّا

اِنَّ هٰذَا كَانَ لَكُمْ جَزَآءً وَكَانَ سَعْيُكُمْ مَشْكُورًا قَالَ رَبِّ اِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَنَهَارًا

حروف ناخوانا (۱)

خواهر

خواندن

در کلـمه های فارسی به حرف « واو » برمی خـوریم که در بعضی از کلمه های نوشته شده، ولی خوانده نمی شود؛ مانند:

خواب - خویش - خواستن - خوان

خوانا - خواهش - خوار - خـواربار

در قرآن کریم هم به چهار حرف « و ـ ا ـ ل ـ ی » است که بعضی وقت‌هاست. برای اینکه با موارد خوانا اشتباه نشوند، آن‌ها را بدون علامت نوشته‌اند.

هر وقت بی‌علامتند ز دست مردم راحتند * هر وقت با علامتند گرفتار قرائتند

با این چهار حرف « و ـ ا ـ ل ـ ی » کلمه‌ی« والی »درست کرده‌اند:

به به ببین چه عالیه چون از حروف والیه * نوشته می‌شه خوانده‌نمی‌شه

یکی از آنها، پایه و کرسی همزه (ؤ ، أ ، ئ) است

حرف همزه « ء » بعضی وقت‌ها به تنهایی می‌آید ؛ مانند: مَآءَ - جِیٓءَ - سُوٓءُ – یَشَآءُ

بعضی وقت‌ها،روی سه حرف (ؤ ، أ ، ئ) قرار می‌گیرد، در این صورت « و ، ا ، ی » پایه و کرسی برای همزه‌اند و خوانده نمی‌شوند؛ مانند:

مُؤْمِنْ = مُءْمِنْ سَأَلَ = سَءَلَ

بَارِئُ = بَارِءُ بِئْسَ = بِءْسَ

کلمه‌های زیر را یک‌بار بخش بخش و بار دیگر به صورت کلمه و شمرده بخوانید:

تُؤْتِی- فُؤٰادُ – یُؤْفَكُ – تُؤْوِی – مٰآؤُهٰا -أَبَتِ – نَأْتِی- أُمِرْتُ

بِأَسْمٰآءِ – أَقْرَبُ – قُرِئَ – یُبْدِئُ – یَنْشِئُ – بٰادِئُ – تُبَوِّئُ

یکی دیگر پایه و کرسی صدای کشیده‌ی فتحه (ـٰ و ـٰ ی) است

با این شکلِ «-ٰ-» صدای کشیده‌ی فتحه،درگذشته آشنا شدیم، بعضی وقت‌ها، این شکل«-ٰ-» به تنهایی می‌آید، مانند: اِلٰهَ – ذٰلِكَ - هٰٓؤُلٰاءِٓ - لٰكِنْ – رَحْمٰنُ

بعضی‌وقت‌ها،بعداز آن،دوحرف« و ، ی »قرارمی‌گیرند که‌علامتی ندارند« -ٰو ، - ٰی » و پایه و کرسی برای صدای کشیده‌ی فتحه‌اند و خوانده نمی‌شوند؛ مانند:

صَلٰوةُ = صَلٰاةُ مُوسٰی = مُوسٰا

بعضی وقت‌ها، یای غیرآخر« یـ » پایه وکرسی صدای کشیده‌ی فتحه قرار می‌گیرد که در این صورت، نقطه‌های آن را نمی‌نویسند «ـــ د » مانند:

تَلٰـهٰا = تَلاٰهٰا

کلمه‌های زیر را یک‌بار بخش بخش و بار دیگر به صورت کلمه و شمرده بخوانید:

نَجٰوةُ - زَکٰوةُ - حَیٰوةُ - مِشکٰوةُ - غَدٰوةُ - ضُحٰی - فَهَدٰی

سُکٰارٰی - فَنٰادٰی - نَرٰیكَ – هَدٰینِ – اَتٰیكَ – عُقْبٰهٰا – یَرْضٰی

لِتَرْضٰی – تَلَظّٰی - ذِکْرٰهُمْ – اِسْتَعْلٰی - یَتَزَکّٰی - عَلٰٓی اَثَرِی - اُولٰهُمٰا

آیه های زیررایک باربخش بخش وباردیگر به صورت کلمه کلمه وشمرده بخوانید

فَلَا صَدَّقَ وَ لَا صَلّٰى - وَلٰكِنْ كَذَّبَ وَ تَوَلّٰى لَآ إِلٰى هٰٓؤُلَآءِ وَلَآ إِلٰى هٰٓؤُلَآءِ

فَإِذَا جَآءَ وَعْدُ أُولٰىهُمَا بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَنَا إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَرَحْمَةً وَذِكْرٰى لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

فَقَالَ أَنْبِئُونِي بِأَسْمَآءِ هٰٓؤُلَآءِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ وَ أَوْحَيْنَآ إِلٰى مُوسٰى أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ

قَالَ هِيَ عَصَايَ أَتَوَكَّأُ عَلَيْهَا وَأَهُشُّ بِهَا عَلٰى غَنَمِي صَلِّ عَلَيْهِمْ إِنَّ صَلٰوتَكَ سَكَنٌ لَهُمْ

قَالَ أَجِئْتَنَا لِتُخْرِجَنَا مِنْ أَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يَا مُوسٰى فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِمَّا يَعْبُدُ هٰٓؤُلَآءِ

قَدْ جِئْتُكُمْ بِبَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ فَأَرْسِلْ مَعِيَ بَنِيٓ إِسْرَآئِيلَ يُوْمَئِذٍ تُعْرَضُونَ لَا تَخْفٰى مِنْكُمْ

فَأَرَدْنَآ أَنْ يُبْدِلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيْرًا مِنْهُ زَكٰوةً وَأَقْرَبَ رُحْمًا مُتَّكِئِينَ عَلَيْهَا مُتَقَابِلِينَ

مَآ ءَامَنَتْ قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَفَهُمْ يُؤْمِنُونَ إِذَا رَأَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَنْثُورًا

تمرین منزل

قرآن آموزان عزیز: برای این‌که بتوانید کلمات دارای علامت های آموزش داده شده را بخوانید، تمرین‌های زیر را انجام دهید.

روی یک صفحه از قرآن تمرین کنید، تنها حروفی را بخوانید که دارای علامت‌ها و مطالب آموزش داده باشد. به یاری خداوند با مطالب دیگر نیز آشنا خواهیم شد.

از افرادی که قرآن خواندن را بلداند بخواهید تا به خواندن شما گوش دهند و اشکال‌های شما را برطرف کنند.

* * * * * * * * *

قالَ الصادق علیه‌السلام: اِنَّ القُرآنَ لا یُقرَأُ هَذرَمَةً، وَلٰکِن یُرَتَّلُ تَرتیلًا

امام صادق فرموده‌اند: همانا قرآن را نباید تُند و سریع خواند بلکه باید به صورت ترتیل (منظم و شمرده) خوانده شود

یکی دیگر از موارد حروف ناخوانا، الف بدون علامت « ا » است

هرگاه الف بدون علامت « ا »، در وسط یا آخر کلمه قرار گیرد، خوانده نمی‌شود، مانند:

وَاحْلُلْ = وَحْلُلْ عَمِلُوا = عَمِلُو

بعضی از قرآن‌ها، روی الف ناخوانای وسط کلمه، صاد غیرآخر « ٱ » وروی الف‌آخر کلمه‌دایره « ۡ » قرار داده‌اند؛ مانند:

وَٱضْرِبْ ـ وَٱلْفُلْكَ ـ فَٱنْصُرْ – نَصَرُوۡا ـ فَرِحُوۡا ـ كَانُوۡا ـ صَبَرُوۡا ـ تَعْثَوۡا

کلمه‌های زیر را بخش‌بخش و شمرده بخوانید:

اَقِيمُوا - تَقُولُوا - خَسِرُوا - تَعَاوَنُوا - لَتَارِكُوا – وَٱلَّذِينَ - فَٱلْيَوْمَ - وَٱرْكَعُوا

بِٱلْاٰخِرَةِ - فَٱصْبِرْ - وَٱلْبَيْتِ - وَٱسْمَعُوا - فَٱتَّقُوا - فَٱقْتُلُوا - وَٱشْكُرُوا - وَاٰتُوا

یکی دیگراز موارد حروف ناخوانا، لام بدون علامت « ل » است.

هر گاه « ل » علامتی نداشته باشد، خوانده نمی‌شود، به جای آن، حرف بعدی با تشدید خوانده می‌شود؛ مانند:

اَلشَّمْسُ = اَشَّمْسُ اَلرَّسُولُ = اَرَّسُولُ

کلمه‌های زیر را یک‌بار بخش بخش و بار دیگر به صورت کلمه و شمرده بخوانید:

لِلشّٰارِبِينَ - مِنَ ٱلرَّحْمَةِ - وَٱلزَّيْتُونَ - لِلطّٰاغِينَ - وَٱلظّٰالِمِينَ - مِنَ الذَّهَبِ

وَالصُّلْحُ - هُوَ الضَّلٰالُ - مِنَ الزّٰاهِدِينَ - عِبٰادَاللّٰهِ - فَٱلنّٰارُ - جَنٰاحَ الذُّلِّ

يَقُولُ الظّٰالِمُونَ - خِلٰالَ الدِّيٰارِ - اِنَّ السّٰاعَةَ - نَجْزِى الظّٰالِمِينَ

سورۀ بیّنه رایک باربخش بخش وباردیگر به صورت کلمه کلمه وشمرده بخوانید

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيمِ

لَمۡ يَكُنِ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا مِنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ وَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ مُنفَكِّينَ حَتَّىٰ تَأۡتِيَهُمُ ٱلۡبَيِّنَةُ ﴿١﴾
رَسُولٞ مِّنَ ٱللَّهِ يَتۡلُواْ صُحُفٗا مُّطَهَّرَةٗ ﴿٢﴾ فِيهَا كُتُبٞ قَيِّمَةٞ ﴿٣﴾ وَمَا تَفَرَّقَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ
إِلَّا مِنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَتۡهُمُ ٱلۡبَيِّنَةُ ﴿٤﴾ وَمَآ أُمِرُوٓاْ إِلَّا لِيَعۡبُدُواْ ٱللَّهَ مُخۡلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ حُنَفَآءَ
وَيُقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤۡتُواْ ٱلزَّكَوٰةَۚ وَذَٰلِكَ دِينُ ٱلۡقَيِّمَةِ ﴿٥﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ
وَٱلۡمُشۡرِكِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَآۚ أُوْلَٰٓئِكَ هُمۡ شَرُّ ٱلۡبَرِيَّةِ ﴿٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ أُوْلَٰٓئِكَ هُمۡ خَيۡرُ ٱلۡبَرِيَّةِ ﴿٧﴾ جَزَآؤُهُمۡ عِندَ رَبِّهِمۡ جَنَّٰتُ عَدۡنٖ تَجۡرِي مِن
تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدٗاۖ رَّضِيَ ٱللَّهُ عَنۡهُمۡ وَرَضُواْ عَنۡهُۚ ذَٰلِكَ لِمَنۡ خَشِيَ رَبَّهُۥ ﴿٨﴾

تمرین منزل

قرآن آموزان عزیز: برای این‌که بتوانید کلمات دارای علامت های آموزش داده شده را بخوانید، تمرین‌های زیر را انجام دهید.

روی یک صفحه از قرآن تمرین کنید، تنها حروفی را بخوانید که دارای علامت‌ها و مطالب آموزش داده باشد. به یاری خداوند با مطالب دیگر نیز آشنا خواهیم شد.

از افرادی که قرآن خواندن را بلداند بخواهید تا به خواندن شما گوش دهند و اشکال‌های شما را برطرف کنند.

* * * * * * * * *

قالَ رَسولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ : لِكُلِّ شَيءٍ حِلْيَةٌ، وَحِلْيَةُ القُرآنِ الصَّوتُ الحَسَنُ

پیامبر اکرم: برای هرچیز، زینتی‌است وزینت قرآن، صدای خوش ونیکو می‌باشد.

تبدیل صداهای کشیده به کوتاه

۱-صدای کشیدهٔ ضمه در شش کلمه تبدیل به صدای کوتاه می‌شود

درقرآن‌به شش کلمه بر می‌خوریم که با صدای کشیده‌ی ضمّه « اُو » نوشته شده ولی باید آن‌ها را با صدای کوتاه ضمّه « اُ » بخوانیم. شیوه‌ی نوشته و خواندن آن شش کلمه به قرار زیر می‌باشد:

اُولِی = اُلِی　　اُولُوا = اُلُوا

اُولَآءِ = اُلَآءِ　　اُولَاتِ = اُلَاتِ

اُولَٰٓئِكَ = اُلَٰٓئِكَ　　سَاُورِيكُمْ = سَاُرِيكُمْ

۲-هرگاه در آخر کلمه، صدای کشیده‌ی «-ا ،-ِ ی ،-ُو» باشد و در ابتدای کلمه‌ی بعدی، حرف ساکن و یا تشدیددار «-ْ -ّ- » قرار گیرد، در این صورت صدای کشیده را باید به صورت صدای کوتاه بخوانیم، مانند:

ذُوالْعَرْشِ = ذُلْعَرْشِ قٰالُوا اتَّخَذَ = قٰالُتَّخَذَ

نکته: در جاهایی که صدای «-ا-ِ ی» باید با صدای «-َ --ِ-» خوانده شوند، در قرآن به صورت «-َ --ِ-» نوشته شده ولی باید توجه داشته باشیم، که « ا » و « ی » بعد از «-َ --ِ-» خوانده نمی‌شوند، مانند:

وَاِذَا الْجِبٰالُ = وَاِذَلْجِبٰالُ فِي الْاَرْضِ = فِ لْاَرْضِ

کلمه‌های زیر را یک‌بار بخش بخش و بار دیگر به صورت کلمه و شمرده بخوانید:

جَعَلْنَا الْاَنْهٰارَ - ذَوِی الْقُرْبٰی - اُوتُوا الْکِتٰابَ - هٰذَا الْوَعْدُ - مُخْزِی الْکٰافِرِینَ

اِلَی الْحَوْلِ - فَجَّرْنَا الْاَرْضَ - وَ ابْتَلُوا الْیَتٰامٰی - یٰآ اَیُّهَا النّٰاسُ - تَکْتُمُوا الْحَقَّ

اَلَّذِی اؤْتُمِنَ - اِنَّمَا التَّوْبَةُ - عَلَی الثَّلٰاثَةِ - وَاٰتُوا الزَّکٰوةَ - لِاُولِی الْاَلْبٰابِ

اَقِیمُوا الصَّلٰوةَ - اِحْدَی ابْنَتَیَّ - وَأَسَرُّوا النَّدٰامَةَ - فِی الْحٰافِرَةِ - نَزَّلْنَا الذِّکْرَ

أُولُوا الْاَلْبٰابِ - رَبَّنَا اکْشِفْ - اشْتَرَوُا الضَّلٰالَةَ - عَلَی النّٰارِ - فَمَا الَّذِینَ

لَمّٰا رَأَوُا الْعَذٰابَ - وَجَعَلْنَا الْاَغْلٰالَ - نَجْزِی الظّٰالِمِینَ - فَاسْتَبِقُوا الصِّرٰاطَ

آیه های زیررایک باربخش بخش وباردیگر به صورت کلمه کلمه وشمرده بخوانید

قَالُوا نَحْنُ أُولُوا قُوَّةٍ وَأُولُوا بَأْسٍ شَدِيدٍ

بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَنَا أُولِي بَأْسٍ شَدِيدٍ

وَ أُولَاتِ الْأَحْمَالِ اَجَلُهُنَّ أَنْ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ

أُولَٰئِكَ مَأْوَيهُمْ جَهَنَّمُ وَلَا يَجِدُونَ عَنْهَا مَحِيصًا

قَالَ هُمْ أُولَاءِ عَلَىٰ أَثَرِي وَعَجِلْتُ إِلَيْكَ رَبِّ لِتَرْضَىٰ

وَأْمُرْ قَوْمَكَ يَأْخُذُوا بِأَحْسَنِهَا سَأُورِيكُمْ دَارَ الْفَاسِقِينَ

كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا ءَايَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُوا الْأَلْبَابِ

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الضَّلَالَةَ بِالْهُدَىٰ وَالْعَذَابَ بِالْمَغْفِرَةِ فَمَا أَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ

تمرین منزل

قرآن آموزان عزیز: برای این‌که بتوانید کلمات دارای علامت های آموزش داده شده را بخوانید، تمرین‌های زیر را انجام دهید.

روی یک صفحه از قرآن تمرین کنید، تنها حروفی را بخوانید که دارای علامت‌ها و مطالب آموزش داده باشد. به یاری خداوند با مطالب دیگر نیز آشنا خواهیم شد.

از افرادی که قرآن خواندن را بلداند بخواهید تا به خواندن شما گوش دهند و اشکال‌های شما را برطرف کنند.

* * * * * * * * *

قالَ عَلِیٌّ علیه‌السلام: اِنَّ اَفواهَکُم طُرُقُ القُرآنِ فَطَهِّروها بِالسِّواكِ.

امام علی علیه‌السلام فرموده‌اند: دهان‌های شما، راه‌های قرآن است، پس آنها را با مسواك زدن پاکیزه نمایید.

تبدیل صداهای کوتاه به کشیده

اگر آخر کلمه، حرف «ـه ، ه» با صدای کوتاه «--ِ--» باشد و قبل از آن، حرفی با صدای کوتاه «--ِ--» قرار گیرد، در این صورت، صدای کوتاه حرف هاء «ـهِ ، هِ» تبدیل به صدای کشیده‌ی کسره می‌شود «هِی»؛ مانند:

رَسُولِهِ = رَسُولِهِی عَبْدِهِ = عَبْدِهِی

اگر آخر کلمه، حرف«ـه ، ه» با صدای کوتاه «--ُ--» باشد و قبل از آن، حرفی با صدای کوتاه «-َ-یا-ُ-» قرار گیرد در این صورت، صدای کوتاه حرف هاء «ـهُ ، هُ» تبدیل به صدای کشیده‌ی ضمه می‌شود «هُو»؛ مانند:

رَبُّهُ = رَبَّهُو عِنْدَهُ = عِنْدَهُو

کلمه‌های زیر را، بخش‌بخش و شمرده بخوانید:

نَفْسِهِ - بِعِبٰادِهِ - لِقَوْمِهِ - وَلِدِهِ - مِنْ دُونِهِ -بِيَدِهِ - مِيثٰاقِهِ - بِاَمْرِهِ - فِى بَطْنِهِ

اَنَّهُ - اَمْرُهُ - عَلَّمَهُ - عَبْدَهُ - رَسُولُهُ - كِتٰابَهُ - مَعَهُ - اَنْزَلَهُ - يَمُدُّهُ - اَخْلَدَهُ

در بعضی از قرآن‌ها در جایی که صدای کوتاه باید تبدیل به صدای کشیده شود، علامت کسره را به صورت ایستاده و علامت ضمّه را به صورت وارونه « ـٖـٗ » نوشته‌اند، مانند:

اَنَّهٗ – يَرَهٗ – لِقَوْمِهٖ - مِنْ دُونِهٖ

و در بعضی از قرآن‌ها، در مواردی که صداهای کوتاه کسره و ضمه باید با صدای کشیده شوند،واوویای‌کوچکی‌بعدازآن حرف، اضافه کرده‌اند، مانند:

سَبِيلَهُو - مِنْ وَرٰآئِهِى – سَنَسِمُهُو - مِنْ رَحْمَتِهِى – بِعِبٰادِهِى – تَأْخُذُهُو

فَسَيُنَسِّرُهُو - دٰاوُودَ – يُحْيِ – يَسْتَوُونَ – نَبِيِّـــنَ- صٰاحِبَتِهِى

در سه صورت زیر، صدای حرف «ـه، ه» تغییر نمی‌کند:

۱. قبل از حرف «هاء»، حرف ساکن باشد، مانند:

مِنْهُ - اِلَيْهِ - لَدُنْهُ - فَاعْبُدْهُ - يَعْلَمْهُ - فَبَشِّرْهُ

۲. قبل از حرف «هاء»، حرفی با صدای کشیده باشد، مانند:

اَخُوهُ - فِيهِ - اَنْزَلْنٰاهُ - خُذُوهُ - يَهْدِيهِ - هَدٰاهُ

۳. بعد از حرف «هاء»، حرف ساکن یا مشدّد باشد، مانند:

لَهُ الْحَمْدُ - نَصَرَهُ اللّٰهُ - دُونِهِ الْبٰاطِلُ - بِهِ الَّذِينَ

سورۀ عادیات وقارعه رایک باربخش بخش وباردیگر به صورت کلمه کلمه وشمرده بخوانید

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلۡعَٰدِيَٰتِ ضَبۡحٗا ١ فَٱلۡمُورِيَٰتِ قَدۡحٗا ٢ فَٱلۡمُغِيرَٰتِ صُبۡحٗا ٣ فَأَثَرۡنَ بِهِۦ نَقۡعٗا ٤ فَوَسَطۡنَ
بِهِۦ جَمۡعًا ٥ إِنَّ ٱلۡإِنسَٰنَ لِرَبِّهِۦ لَكَنُودٞ ٦ وَإِنَّهُۥ عَلَىٰ ذَٰلِكَ لَشَهِيدٞ ٧ وَإِنَّهُۥ لِحُبِّ ٱلۡخَيۡرِ لَشَدِيدٌ ٨
أَفَلَا يَعۡلَمُ إِذَا بُعۡثِرَ مَا فِي ٱلۡقُبُورِ ٩ وَحُصِّلَ مَا فِي ٱلصُّدُورِ ١٠ إِنَّ رَبَّهُم بِهِمۡ يَوۡمَئِذٖ لَّخَبِيرُۢ ١١

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلۡقَارِعَةُ ١ مَا ٱلۡقَارِعَةُ ٢ وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا ٱلۡقَارِعَةُ ٣ يَوۡمَ يَكُونُ ٱلنَّاسُ كَٱلۡفَرَاشِ ٱلۡمَبۡثُوثِ
٤ وَتَكُونُ ٱلۡجِبَالُ كَٱلۡعِهۡنِ ٱلۡمَنفُوشِ ٥ فَأَمَّا مَن ثَقُلَتۡ مَوَٰزِينُهُۥ ٦ فَهُوَ فِي عِيشَةٖ
رَّاضِيَةٖ ٧ وَأَمَّا مَنۡ خَفَّتۡ مَوَٰزِينُهُۥ ٨ فَأُمُّهُۥ هَاوِيَةٞ ٩ وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا هِيَهۡ ١٠ نَارٌ حَامِيَةُۢ ١١

تمرین منزل

قرآن آموزان عزیز: برای این‌که بتوانید کلمات دارای علامت های آموزش داده شده را بخوانید، تمرین‌های زیر را انجام دهید.

روی یک صفحه از قرآن تمرین کنید، تنها حروفی را بخوانید که دارای علامت‌ها و مطالب آموزش داده باشد. به یاری خداوند با مطالب دیگر نیز آشنا خواهیم شد.

از افرادی که قرآن خواندن را بلداند بخواهید تا به خواندن شما گوش دهند و اشکال‌های شما را برطرف کنند.

* * * * * * * * *

قالَ رَسولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَن كانَ القُرآنُ حَديثَهُ وَالمَسجِدُ بَيتَهُ بَنَى اللهُ لَهُ بَيتًا فِي الجَنَّةِ.

کسی که قرآن سخنش و مسجد خانه‌اش باشد، خداوند برایش خانه‌ای در بهشت، بنا می‌کند.

حروف مُقَطَّعه

قرآن ۱۱٤ سوره دارد و ۲۹ سوره‌ی آن با کلمه‌هایی شروع می‌شود که به صورت **قطعه قطعه وجدا جدا و هر حرفی با اسم عربی آن باید خوانده شود** و به همین جهت به آن‌ها **حروف مُقَطَّعه** می‌گویند؛ مانند: الم = اَلِفْ، لاٰمْ، میمْ المص =اَلِفْ، لاٰمْ، میمْ ، صاد

اسامی بعضی از این حروف، در عربی با فارسی تفاوت دارند، در قرآن‌های با رسم ایرانی، روی این حروف، علامتی به این شکل «--ٰ--» قرار داده‌اند، تا قاری فارس زبان، آن‌ها را درست تلفظ کند؛ مانند: یٰس = یٰا، سینْ حٰم= حٰا، میم طٰهٰ = طٰا ، هٰا

صدای کشیده‌ی بعضی از این اسامی، باید از حالت معمولی، بیشتر کشیده شوند، از این‌رو آن‌ها را با علامت مد مشخص کرده‌اند؛ مانند: صٓ = صٰآدٌ قٓ = قاف نٓ = نون

بقیه‌ی موارد حروف مقطعه: طٰسٓ ـ طٰسٓمٓ - الٓرٰ ـ الٓمٓرٰ ـحٰمٓ عٓسٓقٓ ـکٓهٰیٰعٓصٓ

آخرین مطلب:

اگر بعد از تنوین، حرف ساکن و یا تشدید داری قرار گیرد، در این صورت هنگام تلفظ، دو حرف ساکن در کنار هم قرار خواهند گرفت؛ مانند: رَجُلٌ افْتَرٰی = رَجُلُ نْ فْتَرٰی

برای راحت خواندن حرف ساکن دوم، نون تنوین را در تلفظ با صدای «ـِـ» خوانده می‌شود، به این صورت « رَجُلُنِ فْتَرٰی» در بعضی از قرآن‌ها نون کسره‌دار کوچکی در زیر آن کلمه نوشته‌اند، به این صورت:

فِسْقٌ الْیَوْمَ = فِسْقُ نْ الْیَوْمَ = فِسْقُنِ الْیَوْمَ

جزٰٓءً الْحُسْنٰی = جَزٰٓءَ نْ الْحُسْنٰی = جَزٰٓءًنِ الْحُسْنٰی

یَوْمَئِذٍ الْمَسٰاقُ = یَوْمَئِذِ نْ الْمَسٰاقُ = یَوْمَئِذٍنِ الْمَسٰاقُ

کلمات زیر را، یک بار بخش بخش و بار دیگر به صورت کلمه و شمرده بخوانید:

مَثَلًا الْقَوْمُ - اِفْكٌ افْتَرٰىهُ - عَدْنٍ الَّتِى - سَوٰآءًالْعٰاكِفُ

بِغُلٰامٍ اسْمُهُ - اَحَدٌ اللّٰهُ - لَهْوًا انْفَضُّوا - يَوْمَئِذٍ السَّلَمَ

عُزَيْرُ ابْنُ - قَوْمًا اللّٰهُ - قَوْمُ نُوحٍ الْمُرْسَلِينَ - شَيْئًا اتَّخَذَهٰا

عٰادًا الْاُولٰى - رَجُلٌ افْتَرٰى - كَرَمٰادٍ اشْتَدَّتْ - اَمْوٰالٌ اقْتَرَفْتُمُوهٰا

رَهْبٰانِيَّةً ابْتَدَعُوهٰا - زُجٰاجَةٍالزُّجٰاجَةُ - مِصْبٰاحُ الْمِصْبٰاحُ - اَلِيمًا الَّذِينَ

آیه‌های زیر یک بار بخش بخش و بار دیگر به صورت کلمه کلمه و شمرده بخوانید:

وَاَمّٰا مَنْ اٰمَنَ وَعَمِلَ صٰالِحًا فَلَهُو جَزٰآءً الْحُسْنٰى

جَنّٰاتِ عَدْنٍ الَّتِى وَعَدَ الرَّحْمٰنُ عِبٰادَهُو بِالْغَيْبِ

وَاِذٰا رَاَوْا تِجٰارَةً اَوْ لَهْوًا انْفَضُّوٓا اِلَيْهٰا وَتَرَكُوكَ قٰآئِمًا

وَاَلْقَوْا اِلَى اللّٰهِ يَوْمَئِذٍ السَّلَمَ وَضَلَّ عَنْهُمْ مٰا كٰانُوا يَفْتَرُونَ

اِنْ هُوَ اِلّٰا رَجُلٌ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا وَمٰا نَحْنُ لَهُو بِمُؤْمِنِينَ

وَاَنَّهُو اَهْلَكَ عٰادًا الْاُولٰى وَثَمُودَ فَمٰآ اَبْقٰى وَ قَوْمَ نُوحٍ مِنْ قَبْلُ

اَلْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ لِلرَّحْمٰنِ وَكٰانَ يَوْمًا عَلَى الْكٰافِرِينَ عَسِيرًا

سٰآءَ مَثَلًا الْقَوْمُ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِاٰيٰاتِنٰا وَاَنْفُسَهُمْ كٰانُوا يَظْلِمُونَ

تمرین منزل

قرآن آموزان عزیز: خدا را شکر، به یاری خداوند، با همه‌ی علامت‌ها و مطالب روخوانی قرآن کریم آشنا شدیم، برای این‌که علامت‌ها و مطالب روخوانی در ذهن ما جای گیرد و بتوانیم قرآن را روان و بدون غلط بخوانیم، لازم است روزانه چند صفحه از قرآن را به صورت شمرده و با دقّت بخوانیم، تا زمینه‌ی آشنایی با قواعد تجوید پیدا کنیم و قرآن را آن‌گونه بخوانیم که مسلمان‌های صدر اسلام از زبان پیامبر اکرم ، حضرت محمد بن عبدالله ﷺ شنیده بودند.

روی یک صفحه از قرآن تمرین کنید، تنها حروفی را بخوانید که دارای علامت‌ها و مطالب آموزش داده باشد. به یاری خداوند با مطالب وقف و ابتدا نیز آشنا خواهیم شد.

از افرادی که قرآن خواندن را بلداند بخواهید تا به خواندن شما گوش دهند و اشکال‌های شما را برطرف کنند.

برای جلسه بعد حتماً قرآن با خود بیاورید تا تمرین را از روی قرآن انجام دهیم

وقــف

قطع صدا پس از خواندن هر عبارت که برای تازه کردن نَفَس باشد را « وقف » می‌گویند.

در قرائت قرآن هنگام وقف، تغییراتی در آخر بعضی از کلمه‌ها به‌وجود می‌آید که باید با آن‌ها آشنا شویم.

۱. وقف بدون تغییر

اگرحرف‌آخرکلمه،ساکن‌یا دارای صدای کشیده «ـْـ ـٰـ ـِـ ی ـُـ وُ» باشد، تغییری در آن داده نمی‌شود و به همان صورت خوانده می‌شوند؛ مانند:

قُمْ فَاَنْذِرْ – فَانْطَلَقٰا - وَادْخُلِی جَنَّتِی - وَلٰا تُسْرِفُوا

وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ – وَالضُّحٰی - اَفَعَصَیْتَ اَمْرِی – تُقٰاتِلُوا

۲. وقف اِسکان

اِسکان یعنی ساکن کردن، اگر حرف آخر کلمه، صدای کوتاه یا تنوین گسره یل ضمه داشته باشد، هنگام وقف، ساکن می‌گردد؛ مانند:

هُدًى لِلْمُتَّقِينَ = هُدًى لِلْمُتَّقِينْ اِيَّاكَ نَسْتَعِينُ = اِيَّاكَ نَسْتَعِينْ

عٰاقِبَةُ الْاُمُورِ= عٰاقِبَةُ الْاُمُورْ؛ حَظٍّ عَظِيمٍ= حَظٍّ عَظِيمْ ؛ حُورٌعِينٌ = حُورٌعِينْ

نکته: اگر حرف آخر کلمه، دارای علامت تشدید باشد، هنگام وقف، حرف آخر ساکن می‌شود ولی تشدید آن باقی می‌ماند و باید دو بار به صورت ساکن و بدون فاصله خوانده ، مانند:

حَمْلَهُنَّ = حَمْلَهُنّْ اَيْنَ الْمَفَرُّ=اَيْنَ الْمَفَرّْ بِغَيْرِ الْحَقِّ = بِغَيْرِ الْحَقّْ

۳. وقف اِبدال

اِبدال یعنی تبدیل کردن، اگر حرف آخر کلمه‌ای تاء گرد « ـة - ة » باشد هنگام وقف، به هایِ ساکن « ـهْ- هْ » می‌شود، مانند:

اَقِيمُوا الصَّلٰوةَ = اَقِيمُوا الصَّلٰوهْ فِي الْحٰافِرَةِ = فِي الْحٰافِرَهْ

وَقَعَتِ الْوٰاقِعَةُ = وَقَعَتِ الْوٰاقِعَهْ دَكَّةً وٰاحِدَةٌ = دَكَّةً وٰاحِدَهْ

نَخْلٍ خٰاوِيَةٍ = نَخْلٍ خٰاوِيَهْ عَلَيْهِمْ مُؤْصَدَةٌ = عَلَيْهِمْ مُؤْصَدَهْ

همچنین اگر حرف آخر کلمه، دارای تنوین فتحه «-ً-» باشد، در هنگام وقف، تنوین حذف شده و به الف مدّی (صدای کشیده‌ی فتحه) تبدیل می‌شود، مانند:

اَعْنٰابًا = اَعْنٰابٰا هُدًى = هُدٰى عِشٰآءً = عِشٰآءٰا

تمرین: در جلسه قبل گفته شد که همه قرآن با خود بیاورند ، سوره‌ی «نازعات» را بیاورید،به صورت کلمه کلمه و شمرده بخوانید و برآخر آیات، وقف کنید.

* * * * * * * * *

تا به حال اضافه بر ساده خوانی قرآن به صورت بخش‌بخش و کلمه کلمه، با شیوه‌ی وقف کردن بر آخر کلمه‌ها نیز آشنا شدیم، برای این‌که بتوانیم قرآن را به صورت روان بخوانیم، از این بعد باید آیات قرآن را به صورت کلمه کلمه و سپس جمله جمله و آیه آیه بخوانیم تا اِن شاء الله بعد از چند روزی بتوانیم قرآن را روان و بدون غلط بخوانیم.

تمرین منزل

سوره‌ی «عَبَسَ» را نخست به صورت کلمه کلمه و سپس جمله جمله و آیه آیه بخوانید و برآخر آیات، وقف کنید.

انتخاب محل مناسب برای وقف

دربحث وقف با نحوه‌ی وقف کردن بر آخر کلمه‌ها و آیه‌ها آشنا شدیم.
بعضی از آیه‌های قرآن کوتاه‌اند و می‌توانیم آن‌ها را با یک نَفَس بخوانیم، اما بعضی از آیه‌های قرآن طولانی‌اند و نمی‌توانیم آن‌ها را با یک نَفَس بخوانیم و ناچاریم وسط آیه توقف کنیم و سپس به خواندن قرآن ادامه دهیم. اگر بخواهیم وسط آیه توقف کنیم، باید جایی را برای وقف کردن انتخاب کنیم تا معنا و مفهوم آیه تغییر پیدا نکند.
حتماً خواهید گفت که قرآن به زبان عربی است و ما معنای عربی را نمی‌دانیم، از کجا بدانیم جای مناسب برای وقف کردن در وسط آیه کجاست؟
دانشمندان علوم قرآن، به منظور جلوگیری از اشتباه و تغییر در معنا و مفهوم آیه‌های قرآن کریم، نشانه‌هایی را مُعیَّن کرده‌اند که به « رموز وقف » مشهور است تا مسلمانان با توجّه به آن رموز بتوانند جای مناسب برای وقف کردن انتخاب کنند.

رموز وقف

« م » نشانه‌ی « وقف لازم » یعنی باید بر آن وقف شود.

« ط » نشانه‌ی « وقف مطلق » یعنی وقف آن بهتر است.

« ج » نشانه‌ی « وقف جایز » یعنی وقف و وصل آن یکسان است.

« ز » نشانه‌ی « وقف مُجَوَّز » یعنی وصل آن بهتر است.

«ص» نشانه‌ی « وقف مرخص» یعنی در صورت کمبود نفس می‌توان وقف کرد.

« لا » نشانه‌ی « وقف ممنوع » یعنی نباید بر آن وقف شود.

در بعضی از قرآن‌ها به جای نشانه‌ی « ط » از نشانه‌ی « قِلی » و به جای نشانه‌ی « ز » از نشانه‌ی « صِلی » استفاده کرده‌اند.

« قِلی » یعنی: « اَلوَقفُ اَوْلی »: وقف آن بهتر است.

«صلی » یعنی: « اَلوَصلُ اَوْلی »: وصل آن بهتر است.

چند نکته:

۱. پیامبر گرامی اسلام ﷺ بر آخر آیه‌ها وقف می‌کرد، ما نیز به پیروی از آن حضرت بهتر است بر آخر آیه‌ها وقف کنیم، هرچند آیه‌ها کوتاه باشد و ما بتوانیم چند آیه را با هم و به یک نَفَس بخوانیم.

۲. در قرآن کریم وقفی که حرام یا واجب باشد نداریم، و رموز وقف برای راهنمای قاری قرآن است برای انتخابِ مَحلِّ مناسبِ وقف کردن. از این رو اگر قاری قرآن نتواند تا مَحلِّ رموز وقف با یک نَفَس بخواند می‌تواند توقف کند و بعد از نَفَس تازه کردن به خواندن خود ادامه دهد.

تمرین: سوره‌ی «مُلک» را با توجه به «رموز وقف» نخست به صورت کلمه کلمه و سپس آیه آیه و شمرده بخوانید.

تقدیم به :

مولود کعبه و اولین شهید محراب

امیرمؤمنان، حضرت علی بن ابی طالب علیه‌السلام

و شهدای محراب انقلاب اسلامی ایران

چاپ این کتاب، با هماهنگی مؤلف، برای تمامی مؤسسات آموزشی آزاد است؛ مشروط به اینکه قیمت پشت جلد، به قیمت تمام شده باشد. علی حبیبی: ۰۹۱۲۲۵۳۲۹۶۹

شکـــرانـــه

خداوند را شاکرم که به این بنده‌ی ناچیز، توفیق داد تا در زمرة مبلغین احکام دین مُبین اسلام قرار گیرم و چند صفحه در رابطه با آموزش صحیح قرآن به یادگار بگذارم، امیدوارم به فضل و کرمش بپذیرد و ذخیرة آخرتم قرار دهد. ﴿يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَ لَا بَنُونَ إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ﴾

از همه‌ی عزیزانی که از این نوشته، استفاده می‌کنند، التماس دعا دارم و اگر نقیصه‌ای دیدند، تذکر دهند تا در چاپ‌های بعدی اصلاح گردد.

برای استفاده از این نوشته، به سایت اندیشوران حوزه علمیه قم. قسمت علوم قرآنی. علی حبیبی احمدآبادی مراجعه فرمایید.

آدرس ما در سروش: @habibi.tajvid و در ایتا @habibi_tajvid

۲۱ رمضان المبارک ۱۴۳۶. مصادف با سالروز شهادت اولین شهید محراب، امیرمؤمنان علی‌بن‌ابی‌طالب علیه‌السلام

قم. شیخ علی حبیبی. همراه ۰۹۱۲۲۵۳۲۹۶۹

٣٧٧٤١٧٧٦